

[Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.] den stilling, hvortil han var udnævnt inden den nye tjenestemandsløvs ikrafttræden, bedømmes hans forhold efter de hidtil gældende regler.

Spørgsmålet om tjenestemændenes organisationsforhold og forhandlingsret er gjort til genstand for særlige overvejelser.

Statstjenestemændenes forhandlingsret udøves i dag gennem 3 i loven nævnte centralorganisationer, der er sammenslutninger af etatsorganisationer. Hertil kommer Danmarks Lærerforening, der reelt har status som centralorganisation.

Sammenslutningen i få centralorganisationer har betydet en forenkling af forhandlingsproceduren. Forudsetningen for, at tjenestemændenes løn- og ansættelsesvilkår kan fastsættes ved aftale i stedet for ved lov, må være, at forhandlinger af generel karakter for tjenestemændene også efter en revision af tjenestemandsløvgivningen føres med ganske få centralorganisationer. Disse må naturligvis åbne adgang for samtlige af loven omfattede statstjenestemænd og repræsentere et flertal af disse.

Kommissionen mener, at det bestående forhandlingsapparatur fortsatte smidige tilpasning til de nye krav, som udviklingen må forudses at stille, bedst opnås ved, at man ikke fastlåser organisationsstrukturen, men overlader til tjenestemandsoverorganisationerne at videreudvikle deres struktur på mest hensigtsmæssig måde. Det er herefter foreslået, at loven alene bemyndiger ministeren til at indgå en hovedaftale med tjenestemændenes centralorganisationer om fremgangsmåden ved indgåelse af aftaler og om regler for udøvelse af forhandlingsret i øvrigt.

Med hensyn til forhandlingsrettens indhold foreslås, at man forlader den formelt ensidige fastsættelse af tjenestemændenes løn- og andre ansættelsesvilkår. En række spørgsmål — særlig spørgsmål om lønniveau og klassificering, arbejdstidens længde, ferie, sygeløn og ydelser uden for den faste lønning — foreslås afgjort ved aftale med tjenestemændenes organisationer.

En følge heraf vil blive, at lovstoffets omfang begrænses meget betydeligt. Ved lov skal herefter fastsættes nogle grundlæggende almindelige regler om tjenestemænds ansættelse, afsked, rettigheder og pligter og

regler om forhandling og indgåelse af aftaler samt pensionsregler. Kommissionen har dog i et særligt kapitel i første delbetænkning angivet en række hovedsynspunkter vedrørende den fremtidige lønfastsættelse, herunder stedtillægsordningen.

Efter mit skøn har kommissionen på et realistisk grundlag overvejet den ordening, som bør finde anvendelse, hvis aftale ikke kan opnås om rammebeløb til generelle forbedringer eller om beløbets anvendelse. Det foreslås, at der i så fald skal fremsættes lovforslag til regulering af forholdene. Denne ordening er nødvendig, da man næppe kan have en ordening, hvorefter lønvilkår, f. eks. for tjenestemænd i forsvar, politi og fængselsvæsen, fastsættes under anvendelse af lignende procedureregler som på det private arbejdsmarked.

Enkelte spørgsmål vil dog ikke kunne afgøres ved aftale. Det gælder forhold, der bestemmes ved lov eller i henhold til lov eller angår forvaltningens opgaver, organisation eller personalebehov. Der vil dog selvsagt kunne finde forhandling sted også om disse forhold. Det kan i den forbindelse nævnes, at der nu er iværksat en undersøgelse af, i hvilket omfang gældende lovbestemmelser og andre retsregler begrænser muligheden for, at de ansatte kan udøve medbestemmelsesret eller medindflydelse på de områder, hvor aftale ikke kan indgås. Resultatet af undersøgelsen vil blive afgivet til et allerede nedsat udvalg angående revision af bestemmelserne om samarbejdsudvalg inden for staten.

Der har også i kommissionen fundet overvejelser sted om tjenestemændenes adgang til bibeskæftigelse og biindtægter. Disse overvejelser er baseret på to hovedsynspunkter, som må holdes ude fra hinanden.

Det første hovedsynspunkt er, at det under en ordening, hvor aflønningen i tjenestemandsstillingen fastsættes ved aftale, må blive afgørende, at der kan foretages klare afgrænsninger af de pligter, som hører til de forskellige stillinger. Sættes det som mål at placere tjenestemandslønningerne på et niveau, der er konkurrencedygtigt med lønningerne for tilsvarende stillinger uden for tjenestemandsområdet, bør der samtidig sigtes mod, at tjenestemandslønnen udgør det samlede arbejdsvederlag for udførelsen af de til tjenestemandsstillingen knyttede